

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

11ο Δημοτικό Σχολείο Βύρωνα
Τάξη Ε'2
Δασκάλα: Σύλα Τσέκου

ΣΥΝΩΝΥΜΕΣ – ΤΑΥΤΟΣΗΜΕΣ – ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

➤ ΣΥΝΩΝΥΜΕΣ – ΤΑΥΤΟΣΗΜΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

α) Πολλές φορές χρησιμοποιούμε μια λέξη χωρίς όμως αυτή να εκφράζει ακριβώς αυτό που θέλουμε να πούμε.

β) Άλλες φορές πάλι, χρησιμοποιούμε μόνο μία λέξη, για να εκφράσουμε μια έννοια, ενώ μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε κάποια άλλη με το ίδιο ακριβώς νόημα για να μην γινόμαστε μονότονοι και κουραστικοί.

Στις περιπτώσεις αυτές προσπαθούμε να βρούμε μια **συνώνυμη** (α) ή **ταυτόσημη** (β) λέξη.

Συνώνυμες είναι οι λέξεις που έχουν περίπου την ίδια σημασία.

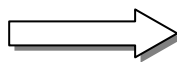
Ταυτόσημες είναι οι λέξεις που έχουν ακριβώς την ίδια σημασία.

Παραδείγματα:

α) Ο Παύλος είναι **καλός** δικηγόρος.

Ο Παύλος είναι **άξιος** δικηγόρος.

Ο Παύλος είναι **ικανός** δικηγόρος.

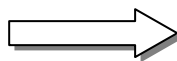

συνώνυμες

β) Το τριαντάφυλλο έχει χρώμα **κόκκινο**.

Το τριαντάφυλλο έχει χρώμα **πορφυρό**.

Το τριαντάφυλλο έχει χρώμα **ερυθρό**.

ταυτόσημες

➤ ΑΝΤΙΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Αντίθετες είναι οι λέξεις που έχουν ακριβώς, ή σε κάποιο βαθμό την αντίθετη σημασία.

Παραδείγματα:

Ο Παύλος είναι **καλός** δικηγόρος.

≠

Ο Παύλος είναι **κακός** δικηγόρος.

Ο Παύλος είναι **άξιος** δικηγόρος.

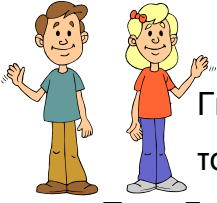
≠

Ο Παύλος είναι **ανάξιος** δικηγόρος.

Ο Παύλος είναι **ικανός** δικηγόρος.

≠

Ο Παύλος είναι **ανίκανος** δικηγόρος.

Για να **σχηματιστεί η αντίθετη** μιας λέξης, **μερικές φορές** προσθέτουμε σε αυτήν το **στερητικό α-, αν-, ή το ξε-**

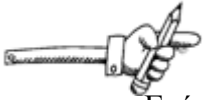
Παραδείγματα:

κακός	≠	άκακος
ικανός	≠	ανίκανος
κουμπώνω	≠	ξεκουμπώνω
κλειδώνω	≠	ξεκλειδώνω

➤ Τις περισσότερες φορές όμως οι αντίθετες μεταξύ τους λέξεις δεν ανήκουν στην ίδια οικογένεια. **Δεν έχουν** την ίδια **ρίζα**.

Παραδείγματα:

ζήτηση	≠	προσφορά
κερδίζω	≠	χάνω
άδειος	≠	γεμάτος

○ **ΑΣΚΗΣΗ 1**

Γράψε ξανά τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας τη λέξη που είναι **έντονα γραμμένη** με μια **συνώνυμη** ή **ταυτόσημή** της:

1. Με το σεισμό το σπίτι έπαθε μεγάλες **βλάβες**.

.....

2. Δεν του αρέσει καθόλου η **παντρεία**.

.....

3. Ο τοίχος είναι **βαμμένος** άσπρος.

.....

4. Ο Αϊνστάιν υπήρξε **σπουδαίος** επιστήμονας.

.....

5. Η υπόθεση πήρε **κρίσιμη** τροπή.

.....

6. Μας **ανάγγειλαν** τους αρραβώνες τους.

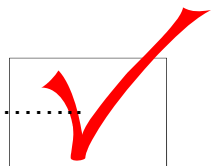
.....

7. Η **διαγωγή** του είναι άψογη.

.....

8. Ο Γιώργος **διαφέρει** από τους υπόλοιπους.

.....

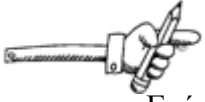

9. Πρέπει να **εξασφαλίσεις** ότι θα βρούμε δωμάτιο στο ξενοδοχείο.

.....

10. Έχω την **υπόνοια** ότι μου λες ψέματα.

.....

ο **ΑΣΚΗΣΗ 2**

Γράψε ξανά τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας τη λέξη που είναι **έντονα γραμμένη** με μια **αντίθετή** της.

1. Αποφάσισε να κάνει μια **τίμια** δουλειά.

.....

2. Φέρθηκε με **ευγνωμοσύνη**.

.....

3. Η **ειλικρίνεια** είναι μεγάλο **προτέρημα**.

.....

4. Η Πηνελόπη είναι **ευγενέστατο** κορίτσι.

.....

5. Νομίζω πως πρέπει να **αυξήσεις** την ταχύτητά σου.

.....

6. Θα **δεχτώ** όλες τις προτάσεις που θα μου κάνετε.

.....

7. Ο χώρος είναι **ιδιωτικός**.

.....

8. Ο καιρός αύριο θα είναι **ψυχρός**.

.....

9. **Ευτυχώς, συμφωνούμε!**

.....

10. Ο Κώστας τον χτύπησε **επίτηδες**.

.....

